

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНАЛІСТИКА

ВАКУЛЕНКО А. Е.,
ад'юнкт
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.985.2

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.2.2.28>

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПРИЯННЯ ГРОМАДЯН ОПЕРАТИВНИМ ПІДРОЗДІЛАМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

У статті, на підставі аналізу законодавчих актів України, які регламентують сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням, та наукових поглядів фахівців в галузі оперативно-розшукової діяльності з даної проблематики, визначено прогалини та запропоновано напрями удосконалення правового регулювання у цій сфері.

З'ясовано, що сучасний стан правового регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням є незадовільним. У першу чергу це стосується законодавчого регулювання цієї сфери.

На підставі аналізу норм Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та поглядів науковців щодо загальних засад сприяння громадян оперативним підрозділам запропоновано на законодавчому рівні закріпити сутність, форми та види сприяння громадян оперативним підрозділам як під час оперативно-розшукової діяльності, так й під час негласної роботи на стадії досудового розслідування; передбачити норми про конфіденційне співробітництво з громадянами, а саме сутність, принципи конфіденційного співробітництва та загальні положення такого співробітництва; визначити в оперативно-розшуковому законодавстві категорії «штатний негласний працівник», «позаштатний негласний працівник», «викривач».

Наголошено, що на сьогодні в Україні існує ряд законодавчих актів, які регламентують організаційні засади протидії окремим видам злочинності (кримінальним правопорушенням), які у свою чергу є підґрунтям для використання допомоги громадян, у тому числі й на конфіденційній основі, під час протидії окремим видам кримінально протиправної діяльності. Проте відсутній системний підхід щодо нормативного закріплення використання допомоги громадян під час протидії злочинності та декларативний характер цих норм. Це обумовлено відсутністю в країні стратегії протидії злочинності та комплексних програм запобігання злочинності як на державному, так й на регіональному рівнях.

Ключові слова: *сприяння громадян, оперативні підрозділи, Національна поліція, протидія кримінальним правопорушенням, оперативно-розшукова діяльність, негласна робота.*

Vakulenko A. E. Legislative regulation of the assistance of citizens to the operational units of the National Police of Ukraine during the counteraction to criminal offenses

In the article, based on the analysis of the legislative acts of Ukraine regulating the assistance of citizens to the operational units of the National Police of Ukraine during the counteraction to criminal offenses, and the scientific views of specialists in the field of operational-search activities on this issue, gaps are identified and directions for improving legal regulation in this area are proposed.

It has been found that the current state of legal regulation of the assistance of citizens to the operational units of the National Police of Ukraine during the counteraction to criminal offenses is unsatisfactory. First of all, it concerns the legislative regulation of this sphere.

Based on the analysis of the norms of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the Law of Ukraine «On Operational Investigative Activities» and the views of scientists on the general principles of the assistance of citizens to operational units, it is proposed to fix at the legislative level the essence, forms and types of assistance of citizens to operational units, both during operational and investigative activities, and during covert work at the stage of pre-trial investigation; provide for rules on confidential cooperation with citizens, namely the essence, principles of confidential cooperation and the general provisions of such cooperation; define in the operational-search legislation the categories of «full-time undercover worker», «freelance undercover worker», «whistleblower».

It is noted that today in Ukraine there are a number of legislative acts regulating the organizational bases for countering certain types of crime (criminal offenses), which in turn are the basis for using the help of citizens, including on a confidential basis, while countering certain types of criminal activity. However, there is no systematic approach to the normative consolidation of the use of citizens' assistance in combating crime and the declarative nature of these norms. This is due to the lack of a crime prevention strategy and comprehensive crime prevention programs in the country both at the state and regional levels.

Key words: *assistance to citizens, operational units, National Police, combating criminal offenses, operational and investigative activities, unglamorous work.*

Вступ. Оперативно-розшукова діяльність та негласна робота Національної поліції України (далі – НПУ) має вирішальне значення під час протидії злочинності, оскільки використання негласних форм та методів роботи оперативних підрозділів є одним із найважливіших інструментів, які використовуються ними для виявлення та документування кримінально протиправної діяльності, виявлення осіб, що мають намір вчинити або вчинили кримінальні правопорушення.

Високий рівень обізнаності оперативних підрозділів про кримінально протиправну діяльність дозволяє своєчасно виявляти та запобігати кримінальним правопорушенням, а у разі їх вчинення – ефективно розслідувати кримінальні правопорушення. Разом з тим на сьогодні залишається низький рівень такої обізнаності, що обумовлено у першу чергу несвоєчасним отриманням інформації про кримінально протиправні дії, а іноді й її достовірності. Зазначене негативно впливає на ефективність оперативно-розшукової діяльності та негласної роботи під час досудового розслідування.

Одним із шляхів отримання оперативно значущої інформації про кримінально протиправні діяння є використання допомоги громадян. Крім цього, така допомога може виражатися у створенні умов для проведення та проведення пошукових заходів і негласних (слідчих) розшукових дій (далі – НСРД). Так, відповідно до ст. 11 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» органи державної влади, підприємства, установи, організації

незалежно від форми власності зобов'язані сприяти оперативним підрозділам у вирішенні завдань оперативно-розшукової діяльності. За бажанням осіб їх співробітництво з оперативним підрозділом може бути оформлено письмовою угодою з гарантуванням конфіденційності співробітництва [1]. Проте, на ефективність взаємодії оперативних підрозділів НПУ з громадянами, використання їх допомоги під час протидії кримінальним правопорушенням впливає стан правового регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам під час протидії кримінальним правопорушенням. Разом з тим, як свідчать результати опитування працівників кримінальної поліції, сучасний стан правового регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам НПУ під час протидії кримінальним правопорушенням є незадовільним. У першу чергу це стосується законодавчого регулювання цієї сфери.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. У наукових публікаціях проблеми сприяння громадян оперативним підрозділам правоохоронних органів, у тому числі НПУ, розглядали такі фахівці в галузі оперативно-розшукової діяльності, як С. В. Албул, К. В. Антонов, А. В. Баб'як, В. І. Василичук, М. П. Водько, М. Л. Грібов, В. П. Захаров, В. В. Дараган, А. М. Кислий, С. М. Князев, О. І. Козаченко, М. В. Корнієнко, В. М. Круглий, В. А. Некрасов, Д. Й. Никифорчук, В. І. Отрудько, Т. В. Пастрюліна, О. О. Подобний, В. Є. Тарасенко, Р. В. Тарасенко, В. І. Трапезніков, О. Л. Христов, Ю. Е. Черкасов, В. М. Шевелько, В. В. Шендрик, І. Р. Шинкаренко, А. М. Ханькевич та ін.

На підставі аналізу законодавчих актів України, які регламентують сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням, та наукових поглядів фахівців в галузі оперативно-розшукової діяльності з даної проблематики, виникла необхідність дослідження основних питань, пов'язаних з зазначеною проблематикою, у зв'язку з недосконалістю законодавчого регулювання цієї сфери.

Постановка завдання. Дослідити сучасний стан законодавчого регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням та визначити основні напрями його удосконалення.

Результати дослідження. Конституція України [2] як Основний Закон, який є правовою основою гарантування прав і свобод громадян, визначає основу правового статусу особи, що в свою чергу є основою для використання допомоги громадян для забезпечення правопорядку та протидії злочинності в країні.

Відповідно до ч. 1 ст. 11 діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб [3]. Як зазначив О. В. Кириченко, працівники оперативних підрозділів правоохоронних органів мають право залучати до виконання як разових, так і постійних завдань представників громадськості без дотримання конспірації. Допомога представників громадськості оперативним підрозділам у протидії злочинності є специфічною формою реалізації громадянами України свого конституційного обов'язку [4, с. 126].

У загальному плані використання допомоги громадян, у тому числі й тих, які співпрацюють на конфіденційній основі, знаходить відображення у низці міжнародних актів, ратифікованих Україною. Так, у Кодексі поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, який був прийнятий 17 грудня 1979 р. Резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН, визначено, що відомості конфіденційного характеру, що отримують посадові особи з підтримання правопорядку, зберігаються в таємниці, якщо виконання обов'язків чи вимоги правосуддя не вимагають іншого. До таких відомостей віднесено інформація, яка може відноситися до особистого життя інших осіб або потенційно зашкодити інтересам таких осіб і їх репутації [5, с. 46].

У Конвенції проти транснаціональної організованої злочинності, яка була прийнята 15.11.2000 р. Резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї ООН, зазначено, що з метою ефективної боротьби з організованою злочинністю компетентними органами здійснюються агентурні операції як один із спеціальних методів розслідування [6]. А Конвенція проти корупції,

прийнята 31.10.2003 р. Резолюцією 58/4 Генеральної Асамблеї ООН, визначає положення щодо вживання відповідних заходів для заохочення осіб, які беруть чи брали участь у вчиненні будь-якого злочину, визначеного цією Конвенцією, до надання інформації, корисної для компетентних органів з метою розслідування й доказування, а також до надання фактичної конкретної допомоги компетентним органам, яка може сприяти позбавленню злочинців доходів, здобутих злочинним шляхом, і вжиттю заходів для повернення таких доходів [7].

Крім того, як зазначили В. Є. Тарасенко та Р. В. Тарасенко, законодавча та судова влада розвинених країн світу активно підтримувала і підтримує зусилля щодо зміцнення агентурної діяльності, що займає провідну роль в поліцейських операціях та акціях спеціальних служб [8, с. 41].

Основним законодавчим актом, який регламентує оперативно-розшукову діяльність в Україні, є Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність». У ст. 8 цього законодавчого акту за наявності підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності передбачено права оперативних підрозділів для виконання завдань оперативно-розшукової діяльності [1].

Якщо розглядати норму, в якій передбачено права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, в контексті нашого дослідження, то можемо виділити наступні права оперативних підрозділів на здійснення певних дій: 1) опитувати осіб за їх згодою, використовувати їх добровільну допомогу; 2) отримувати від юридичних чи фізичних осіб безкоштовно або за винагороду інформацію про кримінальні правопорушення, що готуються або вчинені, та про загрозу безпеці суспільства і держави; 3) мати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників; 4) використовувати конфіденційне співробітництво згідно з положеннями [ст. 275](#) Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України); 5) відвідувати жилі та інші приміщення за згодою їх власників або мешканців для з'ясування обставин злочину, що готується, а також збирати відомості про протиправну діяльність осіб, щодо яких провадиться перевірка; 6) використовувати за згодою адміністрації службові приміщення, транспортні засоби та інше майно підприємств, установ, організацій, а так само за згодою осіб – житло, інші приміщення, транспортні засоби і майно, які їм належать.

У Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» не визначено сутність та форми сприяння громадян оперативним підрозділам під час оперативно-розшукової діяльності, що призводить до неоднозначного трактування категорії «сприяння громадян оперативним підрозділам». Так, А. М. Кислий з цього приводу зазначив, що відсутність нормативної правової регламентації поняття сприяння осіб оперативним підрозділам не дозволяє практикам трактувати його абсолютно однозначно, що, в свою чергу, призводить до використання різних підходів у практичній реалізації інституції сприяння боротьби зі злочинністю [9, с. 43].

На недосконалість правового регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам вказують й інші автори. А. М. Ханькевич та Є. В. Козубський до кола основних проблем правового регулювання гласної допомоги громадян підрозділам кримінальної поліції (*як однією із форм сприяння громадян оперативним підрозділам – прим. А. В.*) відносять: відсутність у Законі «Про оперативно-розшукову діяльність» пояснення поняття та змісту терміну «гласне сприяння здійсненню оперативно-розшукової діяльності»; неврахування гласної форми сприяння громадян підрозділам, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність; невизначеність правового статусу громадян, що сприяють оперативним підрозділам гласно [10, с. 182].

В. В. Шендрик та І. О. Колінко вважають, що в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» слід внести поправку щодо офіційного закріплення за громадянами можливості на реалізацію свого права на надання ними сприяння оперативним підрозділам без їх участі у підготовці чи проведенні оперативно-розшукових заходів [11, с. 68].

О. Л. Христов, розглянувши проблеми правового регулювання використання громадськості підрозділами кримінальної поліції під час протидії злочинності в Україні, запропо-

нував внести ряд доповнень до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». Зокрема, дослідником у ст. 4 запропоновано передбачити такий принцип оперативно-розшукової діяльності, як системне залучення представників громадськості до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, та доповнити цей Закон ст. 11-1 «Використання громадськості під час оперативно-розшукової діяльності та негласної роботи у кримінальному провадженні», в якій передбачити положення про те, що підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, мають право гласно чи негласно на безоплатній основі використовувати представників громадськості, які не є негласними позаштатними працівниками цих підрозділів, за їх добровільною згодою, а у разі необхідності, із збереженням конфіденційності, для виконання окремих завдань [12, с. 701–702].

На підставі аналізу норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та поглядів науковців щодо загальних засад сприяння громадян оперативним підрозділам вважаємо за необхідне на законодавчому рівні закріпити сутність, форми та види сприяння громадян оперативним підрозділам як під час оперативно-розшукової діяльності, так й під час негласної роботи на стадії досудового розслідування.

Як вже нами було зазначено, у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативним підрозділам правоохоронних органів для вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності надано право мати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників, використовувати конфіденційне співробітництво згідно з положеннями [ст. 275](#) КПК України. Тобто, оперативним підрозділам НПУ надано право використовувати конфіденційне співробітництво для отримання інформації відносно осіб, які схильні до вчинення кримінальних правопорушень або вчинили їх, а також про латентні кримінальні правопорушення. Під час такого співробітництва виникають правовідносини між оперативними підрозділами Національної поліції та особами, які сприяють виявленню кримінальних правопорушень та осіб, що їх вчинили.

Слід зазначити, що на законодавчому рівні використання конфіденційного співробітництва регламентовано в кримінальному процесуальному законодавстві України. Так, відповідно до ст. 275 КПК України «Використання конфіденційного співробітництва» під час проведення НСРД слідчий має право використовувати інформацію, отриману внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами, або залучати цих осіб до проведення НСРД у випадках, передбачених КПК України [13]. Таким чином, законодавець виділяє дві форми використання слідчим конфіденційного співробітництва по кримінальним провадженням: 1) шляхом використання інформації, отриманої внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами; 2) шляхом залучення осіб, які конфіденційно співробітничать з правоохоронними органами, до проведення НСРД.

Центральною ланкою (основою) інституту негласного співробітництва мають виступати взаємопов'язані норми Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» і КПК України. Ці норми мають розкривати його зміст, завдання та встановлювати коло суб'єктів [14, с. 16].

Але, у КПК України та у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» поняття конфіденційного співробітництва не визначено. У проекті Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», який був зареєстрований у Верховній Раді України 02.09.2019 р. за № 1229, у ст. 23 запропоновано визначити конфіденційне співробітництво як взаємодію громадян з оперативними підрозділами правоохоронних органів або розвідувальних органів України, яка полягає у наданні ними на засадах добровільності систематичної законспірованої допомоги у вирішенні завдань оперативно-розшукової діяльності. Також запропоновано закріпити на законодавчому рівні положення про те, що за бажанням осіб їх співробітництво з оперативним підрозділом оформлюється письмовою згодою з гарантуванням конфіденційності співробітництва [15].

Тому більшість фахівці в галузі оперативно-розшукової діяльності підтримують точку зору про необхідність закріплення на законодавчому рівні загальних засад негласного співробітництва та вважають за необхідне передбачити норми про конфіденційне співро-

бітництво з громадянами, а саме сутність та принципи конфіденційного співробітництва, загальні положення такого співробітництва, а визначення понять штатний негласний працівник та позаштатний негласний працівник закріпити в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» [16, с. 48–49]. Так, з приводу необхідності законодавчого закріплення поняття конфіденційного співробітництва в оперативно-розшуковому законодавстві акцентував увагу О. В. Кириченко, який зазначив, що по-перше, законодавча регламентація використання конфіденційного співробітництва надасть можливість систематизації правових норм щодо такого співробітництва та слугуватиме підґрунтям для розробки (вдосконалення) сучасних відомчих інструкцій правоохоронних органів щодо використання негласного апарату у протидії злочинності; по-друге, враховуючи те, що частка кримінальних правопорушень є латентними, їх виявлення, як правило, можливо лише шляхом використання осіб, які конфіденційно співробітничать з кримінальною поліцією, а також громадські. І тому законодавче регулювання такого співробітництва сприятиме вдосконаленню правовідносин, що виникають між працівниками оперативних підрозділів і негласними працівниками під час протидії злочинності; по-третє, законодавче визначення конфіденційного співробітництва також сприятиме розвитку нормативно-правових норм щодо соціального і правового захисту позаштатних негласних працівників, діяльність яких спрямована на викриття організованих груп або злочинних організацій [17, с. 51].

У КПК України [13] та у Законі України «Про запобігання корупції» [18] передбачено така категорія, як «викривач», тобто фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, звернулася із заявою або повідомленням про корупційне кримінальне правопорушення до органу досудового розслідування. У випадку, якщо у повідомленні викривача наведена інформація про вчинення корупційного кримінального правопорушення, але органом досудового розслідування внесено відомості до Єдиного реєстру досудового розслідувань за статтею кримінального закону, про кримінальне правопорушення, яке не є корупційним, особа не набуває процесуального статусу викривача, але набуває статус заявника. Фактичні дані у заяві викривача мають складатися з інформації про конкретний факт кримінального корупційного правопорушення [19].

Запровадження інституту викривачів є необхідною умовою для ефективної протидії корупційним кримінальним правопорушенням в країні, і в першу чергу для їх виявлення, оскільки корупцією уражені майже всі органи влади та є загрозою для національної безпеки.

На наш погляд, потребує подальшого дослідження питання щодо можливості використання викривачів під час протидії найбільш небезпечним кримінально протиправним діям (наприклад, терористичним актам, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, тощо).

На сьогодні в Україні існує ряд законодавчих актів, які регламентують організаційні засади протидії окремим видам злочинності (кримінальним правопорушенням), зокрема це закони України від 30.06.1993 р. «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»; від 15.02.1995 р. «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними»; від 20.09.2011 р. «Про протидію торгівлі людьми»; від 20.03.2003 р. «Про боротьбу з тероризмом»; від 14.10.2014 «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»; від 05.10.2017 р. «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» та ін., які у свою чергу є підґрунтям для використання допомоги громадян, у тому числі й на конфіденційній основі, під час протидії окремим видам кримінально протиправної діяльності. Разом з тим аналіз зазначених законодавчих актів дають нам підстави стверджувати про те, що відсутній системний підхід щодо нормативного закріплення використання допомоги громадян під час протидії злочинності та декларативний характер норм. Це обумовлено відсутністю в країні стратегії протидії злочинності та комплексних програм запобігання злочинності як на державному, так й на регіональному рівнях.

Висновки. На підставі аналізу норм кримінального процесуального та оператив-

но-розшукового законодавства, поглядів науковців щодо загальних засад сприяння громадян оперативним підрозділам пропонується на законодавчому рівні закріпити сутність, форми та види сприяння громадян оперативним підрозділам як під час оперативно-розшукової діяльності, так й під час негласної роботи на стадії досудового розслідування; передбачити норми про конфіденційне співробітництво з громадянами, де відобразити сутність, принципи конфіденційного співробітництва та загальні положення такого співробітництва; визначити в оперативно-розшуковому законодавстві категорії «штатний негласний працівник», «позаштатний негласний працівник», «викривач».

Список використаних джерел:

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-ХІІ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 15.01.2023).
2. Конституція України від 28.06.1996. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.03.2021).
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 17.02.2023).
4. Кириченко О. В., Хмеленко В. В. Принципи оперативно-розшукового запобігання злочинам : монограф. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 160 с.
5. Куинн Ф. Права человека и ты. Варшава : Изд-во ОБСЕ/БДИПЧ, 1997. 288 с.
6. Конвенція проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000. *Офіційний вісник України*. 2006. № 14. Ст. 1056.
7. Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003. *Офіційний вісник України*. 2006. № 44. Ст. 2938.
8. Тарасенко В. Є., Тарасенко Р. В. Інститут конфіденційного співробітництва в оперативно-розшуковому праві : монограф. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2009. 176 с.
9. Кислий А. М. Сприяння громадян оперативним підрозділам органів внутрішніх справ як окрема наукова теорія оперативно-розшукової діяльності. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2010. Вип. 23. С. 37–44.
10. Ханькевич А. М., Козубський Є. В. Щодо окремих проблем правового регулювання гласного сприяння громадян підрозділам кримінальної поліції. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листоп. 2020 р.). Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ., 2020. С. 181–182.
11. Шендрик В. В., Колінко І. О. Гласне сприяння громадян підрозділам внутрішньої безпеки МВС України у протидії злочинам у сфері службової діяльності. *Європейські перспективи*. 2015. № 1. С. 65–70.
12. Христов О. Л. Проблеми та шляхи оптимізації правового регулювання використання громадськості підрозділами кримінальної поліції під час протидії злочинності в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 11. С. 694–703.
13. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 15.01.2023).
14. Князев С. М., Чернявський С. С., Грібов М. Л. Законодавче регулювання оперативно-розшукової діяльності: проблеми та шляхи їх розв'язання. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2 (20). С. 8–20.
15. Про оперативно-розшукову діяльність : проект Закону України від 02.09.2019 № 1229 / *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66597 (дата звернення: 12.11.2021).
16. Шевелько В. М. Законодавче врегулювання негласного (конфіденційного) співробітництва в Україні. *Актуальні питання оперативно-розшукової протидії злочинам* : матер. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 25 трав. 2016 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. С. 46–50.

17. Кириченко О. В. Законодавче визначення конфіденційного співробітництва в Україні як один із напрямів удосконалення оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки. *Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ: проблеми теорії та практики* : матер. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 16 листоп. 2011 р.). Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внут. справ, 2012. С. 49–52.

18. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 15.01.2023).

19. Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 26.10.2020 № 10 «Щодо правового статусу викривача у кримінальному провадженні». URL : <https://nazk.gov.ua/uk/documents/roz-yasnennya-vid-26-10-2020-10-shhodo-pravovogo-statusu-vykryvacha-u-kriminalnomu-provadhenni/> (дата звернення: 17.01.2023).

